

Årets højdepunkter

Epidemiologi er undersøgelse af forekomst og fordeling af sygdomme på tværs af tid og sted. Ved at undersøge hvor og hvornår sygdomme opstår, kan epidemiologer fastlægge sygdomsbyrden i samfundet og få et fingerpeg om, hvilke faktorer der kan forårsage sygdom. I andet år af Niels Bohr professoratet i psykiatrisk epidemiologi har vi gjort betydelige fremskridt.

Vort forskerteam har tidligere påvist en sammenhæng mellem neonatal D-vitamin-mangel og øget risiko for skizofreni. I 2018 offentliggjorde vi en ny innovativ undersøgelse, som kombinerer koncentration af D-vitamin hos nyfødte og genetiske data. Vi fandt at en lav koncentration af D-vitamin er forbundet med 40% større risiko for at udvikle skizofreni, og at denne risiko var uafhængig af den genetiske risiko. Studiet har fået medieopmærksomhed både i Danmark og internationalt. Vort team hos Statens Serum Institut har udviklet en ny sensitiv og præcis metode til at måle D-vitamin i hælbloodprøver fra nyfødte. Med denne nye metode kan vi nu undersøge sammenhængen mellem neonatal D-vitamin mangel og risikoen for en række psykiske lidelser (fx. autisme). Vi har påbegyndt analyse af mere end 80.000 blodprøver.

Personer med én psykisk sygdom vil ofte også have andre lidelser – dette kaldes komorbiditet. Vort forskerteam har udviklet nye, bedre dækkende, metoder til at beskrive komorbiditet, og for nylig udkom vores første hovedpublikation for dette forskningsprogram. Studiet har sat en ny standard for psykiatrisk epidemiologi. Det er det største studie af sin slags (83,9 millioner personår), med en detaljeret interaktiv website og informative videoer. Vi tror på at vi med dette studie kan angive retningen for fremtidig forskning og klinisk praksis. Studiet har fået medieopmærksomhed i Danmark og i det internationale forskningsmiljø (mere end 12000 views og 2000 PDF downloads inden for to måneder efter udgivelsen). Relaterede projekter er nu godt på vej.

I 2018 udgav vi en editorial om vigtigheden af nøjagtig måling af byrden af helbredsproblemer. Titlen på denne publikation var "If you can't count it, it won't count". Et af hovedtemaerne i vores forskning er sundhedsmålinger. Vi har studier på vej, som vil undersøge bedre måder at måle tidlig død på i forbindelse med psykisk sygdom. Desuden vil vi opgøre omkostningerne forbundet med psykisk sygdom i Danmark – dette vil være den største og mest omfattende undersøgelse af sundhedsøkonomi ved psykisk sygdom nogensinde.

I 2018 afholdt vi med succes et symposium på Aarhus Universitet med deltagelse af mere end 100 delegerede fra Danmark og 12 andre lande. Der var præsentationer med udgangspunkt i emner fra Niels Bohr professoratet, herunder forskning udført af kolleger i Global Burden of Disease gruppen (Harvey Whiteford), og moderne genetik (Peter Visscher og Naomi Wray). Videoptagelser af præsentationerne fra konferencen er set mere end 1900 gange.

Vi har rekrutteret nøglepersoner til vores nye forskerteam, som vil gøre det muligt at kombinere genetiske og miljømæssige risikofaktorer. Vi er især glade for at have ansat Bjarni Vilhjálmsson, statistisk genetiker og PhD, til at lede et nyt team hos Center for Registerforskning. Bjarnis gruppe vil vokse i de kommende år, da genetikens rolle i moderne forskning er stigende. Ved at investere i dette forskningsområde forventer vi at Danmark kan styrke sin førende internationale position inden for moderne psykiatrisk epidemiologi.